

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Кафедра готельно-ресторанної та курортної справи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор _____

«_____» _____ 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія індустрії гостинності

Спеціальність: 241 «Готельно-ресторанна справа»

Освітньо-професійна програма: «Міжнародний готельний бізнес»

Інститут, факультет: факультет туризму

Івано-Франківськ – 2022рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія індустрії гостинності» для студентів спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа», освітньо-професійна програма «Міжнародний готельний бізнес». 2022 р. 12 с.

Розробник:

Новосьолов Олександр Васильович, кандидат історичних наук, доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри готельно-ресторанної та курортної справи

Протокол від 29 березня 2022 р., №

Завідувач кафедри готельно-ресторанної
та курортної справи
30.03.2022 р.

Клапчук В.М.

Схвалено Науково-методичною радою факультету туризму.

Протокол від «___» _____ 20__ р., № ___

Голова

Чорна Л.В.

«___» _____ 20__ р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6,0		Нормативна	
Модулів – 2	спеціальність: <u>241</u> <u>«готельно-ресторанна справа»</u> освітня програма: <u>«Міжнародний готельний бізнес»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – <u>Опрацювання спеціальної історичної літератури, джерел -</u> <u>Реферат</u>			
Загальна кількість годин – 180		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: 2 аудиторних – 60 самостійної роботи студента – 120	Рівень вищої освіти: <u>бакалавр</u>	Лекції	
		30 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	10 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		120 год.	160 год.
		Індивідуальні завдання:	
Вид контролю: <u>залік</u>			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1/2

для заочної форми навчання – 1/8

2. Мета та завдання навчальної дисципліни.

На сучасному етапі розвитку готельно-ресторанного бізнесу дуже актуальним є питання збільшення підготовки кадрів для готельно-ресторанної сфери, передусім, високопрофесійних фахівців, що вмітимуть організовувати виробництво і обслуговування, забезпечувати належний рівень якості продукції та послуг, удосконалювати форми і методи обслуговування. Тому знання історії розвитку готельно-ресторанного господарства стає одним з найактуальніших питань при вивченні специфіки функціонування індустрії гостинності.

Мета: вивчення дисципліни «Історія індустрії гостинності» спрямоване на те щоб сформувати у студентів глибокі теоретичні знання про ключові історичні аспекти щодо виникнення і розвитку індустрії гостинності в загальному контексті історії світової і вітчизняної культури.

Завдання дисципліни є вивчення витоків індустрії гостинності в історії культури, динаміки розвитку подорожей, їх цілей, завдань і соціокультурних наслідків; розгляд історії індустрії гостинності у зв'язку з певним типом культури, характерних особливостей мотивації подорожей, самих мандрівників і подорожників у різних культурах; виявлення об'єктивних передумов становлення індустрії гостинності; розкриття особливостей вітчизняної індустрії гостинності, її історії та розвитку на всіх етапах, аналіз сучасного стану української індустрії гостинності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- понятійний апарат історії індустрії гостинності;
- хронологічну послідовність подій історії індустрії гостинності;
- перебіг процесів, пов'язаних із науково-технічним прогресом, та їх вплив на розвиток уявлень про рекреацію, умови подорожування і історії індустрії гостинності в цілому;
- роль видатних особистостей у розвитку подорожей та історії індустрії гостинності;
- головні історичні етапи розвитку сфери індустрії гостинності;
- особливості просторової організації та галузевої структури індустрії гостинності світу й України у різні історичні періоди.

вміти:

- аналізувати сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності;
- визначати основні етичні і правові норми, що регулюють відносини людини з людиною, із суспільством і з навколишнім середовищем;
- використовувати фундаментальні закономірності історії розвитку індустрії гостинності;

- формувати власне бачення проблеми та перспектив історії розвитку індустрії гостинності у світі;
- визначати та систематизувати особливості розвитку історії індустрії гостинності у різні часові періоди розвитку людської цивілізації;
- розуміти основні історичні та традиційні засади організації розвитку індустрії гостинності України і світі.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ІСТОРІЯ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ ЯК НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА.

Тема 1. Історія індустрії гостинності як навчальна дисципліна

Предмет історії індустрії гостинності. Визначення, мета, завдання курсу. Становлення, суть, міжпредметні зв'язки та значення дисципліни. Основні терміни і поняття. Основні методи збирання та аналізу інформації про історію індустрії гостинності.

Тема 2. Основні чинники виникнення та розвитку подорожей і індустрії гостинності.

Основні групи чинників виникнення індустрії гостинності. Головні підходи до періодизації історії індустрії гостинності. Історичні етапи розвитку індустрії гостинності. Суспільні функції індустрії гостинності. Значення індустрії гостинності для історії людства. Зв'язок історії індустрії гостинності у з іншими науками.

Тема 3. Видатні кулінари та ресторатори.

Перші кулінарні книги. Великі кулінари світу, що увійшли в історію: Франсуа Ватель, Антонін Карем, Урбан Дюбуа, Еміль Бернар, Огюст Ескоф'є, Люсьєн Олів'є, Джулія Чайлд, Гордон Рамзі, Джеймі Олівер, Хестон Блюменталь, Ферран Адрія. Історія виникнення Мішленівської зірки.

Тема 4. Основоположники сучасної системи індустрії гостинності.

Цезар Рітц, Уїллард Марріотт, Конрад Ніколсон, Хілтон Кемонс, Вілсон («Holiday Inns»), Ісідор Шарп, Ховард Джонсон, Рей Крок, як синонім елегантності та вишуканості у індустрії гостинності. Еллсворт Статлер, як головний спеціаліст в готельному бізнесі усіх часів та народів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСНОВНІ ЕТАПИ ІСТОРИЧНОГО РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ.

Тема 5. Історія індустрії гостинності у Стародавньому світі.

Особливості міграцій первісних людей. Передумови виникнення і розвитку мандрівок. Стародавній світ з соціально-економічної точки зору.

Розвиток подорожей в Стародавньому світі та основні мотиви подорожей людини. Сутність та значення військових завойовницьких походів для подальшого розвитку подорожей, поширення знань та культурного обміну. Мандрівки на Далекому Сході як складова способу життя. Перші морські (військові і торгівельні) експедиції. Розвиток мореплавства у стародавній Фінікії. Подорожі стародавніх греків і римлян. Розвиток інфраструктури для подорожуючих і традиції гостинності. Зародження картографії у Стародавньому Китаї. Специфіка організації та здійснення подорожей в Китаї та Індії. Поява перших об'єктів туристської інфраструктури.

Тема 6. Історія індустрії гостинності у добу Середньовіччя.

Соціально-економічна характеристика розвитку і види закладів гостинності в епоху Середньовіччя. Розвиток мореплавства в Арабському світі. Подорожі вікінгів. Розвиток інфраструктури для подорожуючих в епоху Середньовіччя. Традиції гостинності. Паломництво як культурний феномен. Місіонерські подорожі. Хрестові походи, їх причини, значення та соціокультурні наслідки. Удосконалення будівництва доріг та транспортних засобів у середньовічній Європі. Розвиток освітянських подорожей. Торговельні подорожі купців. Загальні риси подорожей в епоху Середньовіччя

Тема 7. Історія індустрії гостинності в епоху Великих географічних відкриттів.

Соціально-економічна характеристика та чинники розвитку сфери гостинності в епоху Відродження. Розвиток мореплавства та Великі географічні відкриття. Нові складові елементи у сфері гостинності у XV – XVI ст. Епоха Великих географічних відкриттів (XV – XVII ст). Відкриття і колонізація нових земель в Центральній і Південній Америці. Дослідницькі експедиції в Америці, Африці, Азії. Підкорення Сибіру. Морські торговельні та колонізаційно-завойовницькі експедиції, їх сутність та значення для створення передумов подальшого розвитку індустрії гостинності. Формування елементів інфраструктури та системи гостинності у XV – XVI ст

Тема 8. Історія індустрії гостинності у добу Нового часу.

Основні чинники становлення елементів сфери гостинності в епоху Просвітництва. Подорожі та географічні відкриття в XVII – XIII ст. Поява та розвиток системи гостинності в XVII – XIII ст. Основні види та значення об'єктів гостинності в епоху Просвітництва. Транспортна революція як фактор сприяння активного розвитку об'єктів індустрії гостинності.

Тема 9. Історія індустрії гостинності у Модерну добу.

Основні чинники та напрямки розвитку системи гостинності у світі в кінці XIX – XX ст. Особливості становлення світової індустрії гостинності. Створення та діяльність міжнародних організацій у індустрії гостинності в другій половині XX – початку XXI ст. Розвиток готельного господарства та ресторанних закладів. Поява та особливості функціонування готельних мереж. Формування основних

туристських центрів у першій половині ХХ ст. Поява нових туристських напрямів у другій половині ХХ – початку ХХІ ст. Вивчення досвіду розвитку індустрії гостинності в розвинених країнах світу. Особливості розвитку індустрії гостинності у другій половині ХХ ст. Міжнародні готельні та ресторанны організації, їх функції та особливості діяльності.

Тема 10. Історія розвитку готельно-ресторанної сфери в Україні

Перші заклади гостинності на території України. Заклади гостинності у часи Київської Русі. Центри паломництва в Україні. Розвиток закладів гостинності в Україні у Польсько-Литовську та Козацьку добу. Готельно-ресторанна сфера України у другій половині ХVІІІ – ХІХ ст. Поглиблення спеціалізації готельних і ресторанных закладів. Утворення міжнародних готельних і ресторанных ланцюгів. Розвиток мережі малих підприємств. Впровадження в індустрію гостинності комп'ютерних технологій.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьо го	у тому числі					усьо го	у тому числі				
		л	с	ла б.	інд .	с.р.		л	с	ла б.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ІСТОРІЯ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ ЯК НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА												
Тема 1. Історія індустрії гостинності як навчальна дисципліна	18	2	4			12	20	2	2			16
Тема 2. Основні чинники виникнення та розвитку подорожей і індустрії гостинності.	18	4	2			12	18	2				16
Тема 3. Видатні кулінари та ресторатори.	18	4	2			12	18		2			16
Тема 4. Основоположники сучасної системи індустрії гостинності.	18	2	4			12	18		2			16
Разом за змістовим модулем 1	72	12	12			48	74	4	6			64
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСНОВНІ ЕТАПИ ІСТОРИЧНОГО РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ.												
Тема 5. Історія індустрії гостинності у Стародавньому світі.	18	4	2			12	18		2			16
Тема 6. Історія індустрії гостинності у добу Середньовіччя	18	4	2			12	16					16
Тема 7. Історія індустрії гостинності в	18	4	2			12	18	2				16

епoxy Великих географічних відкриттів.												
Тема 8. Історія індустрії гостинності у добу Нового часу.	18	2	4			12	18	2				16
Тема 9. Історія індустрії гостинності у Модерну добу.	18	2	4			12	18	2				16
Тема 10. Історія розвитку готельно-ресторанної сфери в Україні	18	2	4			12	18		2			16
Разом за змістовим модулем 2	108	18	18			72	106	6	4			96
Усього годин	180	30	30			120	180	10	10			160

4. Теми семінарських занять (денна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історія індустрії гостинності як навчальна дисципліна	2+2
2	Основні чинники виникнення та розвитку подорожей і індустрії гостинності.	2
3	Видатні кулінари та ресторатори.	2
4	Основоположники сучасної системи індустрії гостинності.	2+2
5	Історія індустрії гостинності у Стародавньому світі.	2
6	Історія індустрії гостинності у добу Середньовіччя.	2
7	Історія індустрії гостинності в епоху Великих географічних відкриттів.	2
8	Історія індустрії гостинності у добу Нового часу.	2+2
9	Історія індустрії гостинності у Модерну добу.	2+2
10	Історія розвитку готельно-ресторанної сфери в Україні	2+2
Всього:		30

5. Теми семінарських занять (заочна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історія індустрії гостинності як навчальна дисципліна	2
2	Основні чинники виникнення та розвитку подорожей і індустрії гостинності.	-
3	Видатні кулінари та ресторатори.	2
4	Основоположники сучасної системи індустрії гостинності.	2
5	Історія індустрії гостинності у Стародавньому світі.	-
6	Історія індустрії гостинності у добу Середньовіччя.	2
7	Історія індустрії гостинності в епоху Великих географічних відкриттів.	-
8	Історія індустрії гостинності у добу Нового часу.	-
9	Історія індустрії гостинності у Модерну добу.	-
10	Історія розвитку готельно-ресторанної сфери в Україні	2

Всього:	10
----------------	-----------

6. Теми практичних занять (не передбачені)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		

7. Теми лабораторних занять (не передбачені)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історія індустрії гостинності як навчальна дисципліна	12
2	Основні чинники виникнення та розвитку подорожей і індустрії гостинності.	12
3	Видатні кулінари та ресторатори.	12
4	Основоположники сучасної системи індустрії гостинності.	12
5	Історія індустрії гостинності у Стародавньому світі.	12
6	Історія індустрії гостинності у добу Середньовіччя.	12
7	Історія індустрії гостинності в епоху Великих географічних відкриттів.	12
8	Історія індустрії гостинності у добу Нового часу.	12
9	Історія індустрії гостинності у Модерну добу.	12
10	Історія розвитку готельно-ресторанної сфери в Україні	12
Всього:		120

9. Індивідуальні завдання

1. Передумови виникнення та становлення індустрії гостинності.
2. Основні чинники виникнення та розвитку подорожей і індустрії гостинності.
3. Основні групи чинників виникнення індустрії гостинності.
4. Історичні етапи розвитку індустрії гостинності.
5. Історія індустрії гостинності у Стародавньому світі.
6. Історія індустрії гостинності у добу Середньовіччя.
7. Розвиток інфраструктури для подорожуючих в епоху Середньовіччя.
8. Паломництво як культурний феномен.
9. Історія індустрії гостинності в епоху Великих географічних відкриттів.
10. Формування елементів інфраструктури та системи гостинності у XV – XVI ст.
11. Основні чинники становлення елементів сфери гостинності в епоху Ренесансу
12. Поява та розвиток системи гостинності в XVII – XIII ст.
13. Основні види та значення об'єктів гостинності в епоху Просвітництва.

14. Транспортна революція як фактор сприяння активного розвитку об'єктів індустрії гостинності.
15. Створення та діяльність міжнародних організацій у індустрії гостинності в другій половині ХХ – початку ХХІ ст.
16. Перші заклади гостинності на території України.
17. Заклади гостинності у часи Київської Русі.
18. Розвиток закладів гостинності в Україні у Польсько-Литовську добу.
19. Розвиток закладів гостинності в Україні у Козацьку добу.
20. Готельно-ресторанна сфера України у другій половині ХVІІІ – ХІХ ст.

10. Методи навчання

Форми та методи навчання: лекція, бесіда, дискусія, проблемний виклад навчального матеріалу, евристичний метод, дослідницький метод, метод проєктів, практичні методи (вправи).

11. Методи контролю

- 1) усне опитування на семінарських заняттях;
- 2) письмові контрольні роботи;
- 3) індивідуальні завдання;
- 4) тестування.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

<i>Змістовий модуль 1, 2</i>										<i>Тестування №1</i>	<i>Тестування №2</i>	<i>Сам.робота</i>	<i>Сума</i>
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10				
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	15	15	20	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Клапчук В., Польова Л. Туризм і готельне господарство світу та України: історія та сучасний стан, тенденції і моніторинг : Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Фоліант, 2013. 408 с
2. Лук'янов В., Мунін Г. Організація готельно-ресторанного обслуговування. Київ: Кондор-Видавництво, 2012. 346 с.
3. Мальська М., Гаталяк О., Ганич Н. Ресторанна справа: Технологія та організація обслуговування туристів (теорія та практика) : підруч. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 304 с.
4. Мальська М., Антонюк Н., Ганич Н. Міжнародний туризм і сфера послуг: Підручник. Київ: Знання, 2008. 661 с.
5. Мальська М., Пандяк І. Готельний бізнес: теорія та практика. Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури. 2009. 472 с.

14. Рекомендована література

1. Агафонова Л., Агафонова О. Туризм, готельний та ресторанний бізнес: ціноутворення, конкуренція, державне регулювання: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. Київ: Знання України, 2002. 360 с.
2. Корнева Д. Особливості розвитку туристичної інфраструктури в Україні. *Вісник ДГТБ*. 2011. №15. С. 174-80.
3. Нечаюк Л., Нечаюк Н. Готельно-ресторанний бізнес: менеджмент. Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 346 с.

4. Онацький М.Ю. Історичні витоки формування індустрії гостинності в Україні. *Сучасні тенденції розвитку готельно-ресторанного бізнесу: міжнародний та національний досвід*. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2017. С. 338-357.
5. Поплавська А. Гостинність як продукт розвитку соціальної культури суспільства. *Культура України. Серія: Культурологія*. 2018. Вип. 62. С. 98-107.

15. Інформаційні ресурси

1. Горіна Г.О. Особливості сучасного розвитку готельної індустрії України [Електронний ресурс]. URI: <http://dspace.nbu.gov.ua/handle/123456789/35256>
2. Мазур С., Прилуцький А. Стан та перспективи розвитку готельно-ресторанної справи в [Електронний ресурс]. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2019_2_21.

Примітки:

1. Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом вищого навчального закладу і містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролів.
2. Розробляється лектором. Робоча програма навчальної дисципліни розглядається на засіданні кафедри, у методичній комісії факультету, інституту, підписується завідувачем кафедри, головою методичної комісії і затверджується проректором з науково-педагогічної роботи.